

Cornel. præcursor. Octo rationes assignat Cornelius à Lapide in cap. 4. Malachiæ, n. 3. Primò, ob ingentem zelum, quo præ aliis prophetis à Deo ditatus fuit. Secundò, quia Elias missus fuit à Deo ad tollendum Schisma, quod fecit Jeroboam, & decem tribus Israël apostatantes à Deo vero, & inde tanquam bonus minister jam agnitus mittitur Elias ad reducentes Apostatas sub Antichristo. Tertio, quia sicut sub Noë mundus periit diluvio, sic in fine mundi igne mittitur Elias ut ignem instantem denuntiet peccatoribus. Quarto, quia Elias ob celestem zelum raptus est in cœlum. Venit ergo e cœlo, quasi cœlestis testis denuntians Christum venientem e cœlo ad iudicium. Quintò, quia Elias fuit dux, & antesignanus Prophetarum tempore, dignitate, sanctitate, ac etiam libertate, & efficaciam prædicandi; unde repræsentat totum chorum Prophetarum, ut ait D. Hieron.

D. Hieron. Unde ipse venit ad Christum testificandum, ac si in eo recapitulentur omnes prophete. Sextò, quia Elias Israëlitis fuit custos, Propheta, Doctor, Proceptor, Apostolus. Septimò, quia Elias egressus igneo raptus in cœlum, typus exitus gloriosæ Ascensionis Christi in cœlum. Octavò, quia est exemplum, & typus gloriæ Resurrectionis, quam Deus conferet suis Electis post diem iudicii; & inde ipse venit eam annuntians. Ita Cornelius, quod latius ipse explicat. Cur autem duo hi, Elias, & Henoch, ex omnibus antiquis Patribus fuerint ad hoc negotium electi, latè tractavi tom. 1. in Apocalypsi. c. 11. quæst. 9. & 10.

19. Ad illud quod secundo loco inquiritur, quod Elias restituet omnia; id est, ut dixi ex communi Patrum sententia in Expositione, reducet Judæos ad Christum, ut ipsum cognoscant; & adorent, ut verum Messiam promissum patribus eorum; ita dicitur Ecclesiast. 48. n. 10. *Qui scriptus est in iudiciis temporum lenire iracundiam Domini, conciliare cor patris ad filium, & restituere Tribus Israël: & Malach. 4. n. 6. ait: Converteret cor patrum ad filios, & cor filiorum ad patres eorum* Septuaginta, quos more suo sequitur D. Matth. pro convertere, posuerunt restituere: Arabicus veritè; *Docebit vos omnia.* Alia lectio habet: *Omnia complet,* ac si ipse sit complementum: ex quibus multa ad laudem Eliæ possunt deduci.

20. Aliter explicat D. Augustin. lib. 1. quæstion. Evangel. cap. 21. *Restituet omnia, id est, quos Antichristi persecutio perturbaverit, vel ipse restituet moriendo, quod debet:* Restituet ad fidem Christi; quos Antichristi persecutio sedu-

xerat, vel restituet moriendo, quod debet, quod minus proprie est dictum: restituet quod debet, ad officium Doctoris, ac prædicatoris, quod est vitam pro suis dare.

Episcopus Jansen. in sua Concordia, cap. 76. 21. ait: *Intelligendus est, quod dicitur Elias omnia restituet, quomodo Christus dicitur à Paulo ad Ephesios 1. n. 10. Instaurare omnia in Christo:* Instaurasse nempe omnia, quæ in cœlis, & Christi quæ in terris, nimirum quia homines in ei se imitatio- nem restituet omnia. & cum Angelis disidentes, atque Deo, pacificavit; sic enim & Elias omnia restituet, quando incredulos Judæos gentibus credentibus uniet, & ad fidem Patriarcharum redire faciet.

22. Sed pro tanto beneficio, quam gratiam reddent Eia, explicat Christus apud Marc. 9. n. 11. Marc. 9. *Elias cum venerit primò, restituet omnia; & quomodo scriptum est in filium hominis, ut multa patiatur, & contemnat?* Quæ verba quamvis aliquibus visa sint difficulta, plenè simpliciter explicantur. *Contemnat:* Græcè, id est, eximè niur. Rectè glossa Interlinearis, & Oдина ia cum Beda, inquirunt quod simili modo coninget Eliæ, ut evenit filio hominis, ille enim multis laboribus fidem collapsam restituet, & tandem pro tantis beneficiis crudeli, & diabolice morte ab ingratis, ac impiis occidetur, ut fecerunt in filium hominis.

23. Rectè Rupertus Eliam cum Melchisedech componit, nam primum verbum; quod Scriptura habet de Elia, ipsum introducens sine patre, sine matre, ait: *Dixit Helias Thebitis;* & c. 3. Reg. 17. n. 1. ex quo ait Rupertus ibi: *Repenit illatus Elias, ut quemadmodam Apostolus dixit de Melchisedech, sine patre, sine matre sine Genealogia assimilatus filio Dei:* Hebræorum 7. n. 3. non solum Elias ut Melchisedech assimilatur filio Dei, quod introducatur sine patre, sine matre, ac genealogia, sed etiam sicut ob multa beneficia accepta machinatus sunt mortem in filium Dei; sic etiam & facient in Christum.

24. Et merito Elias introducit sine patre, ac matre, quia veluti ipse non erat quid materiale, & corporale, sed tanquam quid spirituale; tunc totus cum fugeret à facie Jezabel, *Periit anima sua spiritalis moreretur:* 3. Reg. 19. n. 4. Anima cum sit spiritalis, non moritur, sed corpus, quod terrenum est. Cur ergo ad mortem non postulat corpus, sed animam? Elias sic gratia ac virtute erat elevatus, ac si esset expertus corporis, ac totus spiritalis: unde merito vocatur à D. Chrysostomo: *Homo cœlestis, Angelus terrestis.* 3. Reg. 19. D. Chyl.

ralem in nomine meo, me suscipit. 6. Qui autem scandalizaverit unum de pusillis istis, qui in me credunt, expedit ei ut suspendatur mola asinaria in collo ejus, & demergatur in profundum maris. 7. Væ mundo à scandalis. Necessè est enim, ut veniant scandala: verumtamen væ homini illi per quem scandalum venit. 8. Si autem manus tua, vel pes tuus scandalizat te, abscinde eum, & projice abs te: bonum tibi est ad vitam ingredi debilem, vel claudum, quam duas manus, vel duos pedes habentem mitti in ignem æternum. 9. Et si oculos tuos scandalizat te, erue eum, & projice abs te: bonum tibi est unum oculum habentem in vitam intrare, quam duos oculos habentem mitti in gehennam ignis. 10. Videte ne contemnatis unum ex his pusillis: dico enim vobis, quia Angeli eorum in cœlis semper vident faciem patris mei, qui in cœlis est. 11. Venit enim filius hominis salvare, quod perierat. 12. Quid vobis videtur; si fuerint alicui centum oves, & erraverit una ex eis: nonne relinquit nonaginta novem in montibus, & vadit querere eam, quæ erravit? 13. Et si contigerit ut inveniatur eam: Amen dico vobis, quia gaudet super eam magis; quam super nonaginta novem, quæ non erraverunt. 14. Sic non est voluntas ante patrem vestrum, qui in cœlis est, ut pereat unus de pusillis istis. 15. Si autem peccaverit in te frater tuus, vade, & corripere eum inter te, & ipsum solum: si te audierit, lucratus eris fratrem tuum. 16. Si autem te non audierit, adhibet tecum adhuc unum, vel duos, ut in ore duorum, vel trium testium stet omne verbum. 17. Quod si non audierit eos, dic Ecclesiæ: si autem Ecclesiam non audierit, sit tibi sicut ethnicus, & publicanus. 18. Amen dico vobis, quæcumque alligaveritis super terram, erunt ligata & in cœlo: & quæcumque solveritis super terram, erunt soluta & in cœlo. 19. Iterum dico vobis, quia si duo ex vobis consenserint super terram, de omni re quamcumque petierint, fiet illis à patre meo qui in cœlis est. 20. Uni enim sunt duo, vel tres congregati in nomine meo, ibi sum in medio eorum. 21. Tunc accedens Petrus ad eum, dixit: Domine, quoties peccabit in me frater meus, & dimittam ei; usque septies? 22. Dixit illi Jesus, Non dico tibi usque septies: sed usque septuagies septies. 23. Ideo assilatum est regnum cœlorum homini regi, qui voluit rationem ponere cum servis suis. 24. Et cum cœpisset rationem ponere, oblatum est ei unus, qui debebat ei decem millia talenta. 25. Cum autem non haberet unde redderet, iussit eum dominus ejus vendari, & uxorem ejus, & filios, & omnia, quæ habebat, & reddi. 26. Procidens autem servus ille orabat eum, dicens: Patientiam habe in me, & omnia reddam tibi. 27. Misertus autem Dominus servi illius, dimisit eum, & debitum dimisit ei. 28. Egressus autem servus ille, invenit unum de conservis suis, qui debebat ei centum denarios: & tenens suffocabat eum, dicens: Redde, quod debes. 29. Et procidens conversus ejus, rogabat eum, dicens: Patientiam habe in me, & omnia reddam tibi. 30. Ille autem noluit: sed abiit, & misit eum in carcerem donec redderet debitum. 31. Videntes autem conservi ejus quæ fiebant, contristati sunt valde: & venerunt, & narraverunt domino suo omnia, quæ facta fuerant. 32. Tunc vocavit illum dominus suus, & ait illi, serve nequam, omne debitum dimisi tibi, quoniam rogasti me: 33. Nonne ergo oportuit & te misereri conservi tui, sicut & ego tui misertus sum? 34. Et iratus dominus ejus, tradidit eum tortoribus, quoad usque redderet universum debitum. 35. Sic & Pater meus cœlestis faciet vobis, si non remiseritis unusquisque fratri suo de cordibus vestris.

ARGUMENTUM CUM Remissionibus.

Secundo, à V. 6. Docet Christus eos esse majores in cœlo, qui apud se sunt parvuli, & humiles; quod explicavi tom. 4. cap. 10. Sylveira in Evang. Tom. VI.

Secundo, à V. 6. Docet parvulos non esse scandalizandos quia Angeli eorum semper vident faciem Dei Patris: & est explicatum eodem capite 10. à numero 73. Tertio, à V. 12. Ad hoc maxime comprobandum proponit parabolam ovis errantis. N quod

CAPUT XVIII.

1. In illa hora accesserunt discipuli ad Jesum, dicentes: Quis putas major est in regno cœlorum? 2. Et advocans Jesus parvulum, statuit eum in medio eorum. 3. & dixit: Amen dico vobis, nisi conversi fueritis, & efficiamini sicut parvuli, non intrabitis in regnum cœlorum. 4. Quicumque ergo humiliaverit se sicut parvulus iste, hic est major in regno cœlorum, 5. Et qui susceperit unum parvulum talem

Synceilus. Unde sic ait Michaël Synceilus gravis Author inter Patres Græcos, Oratione laudatoria in Sanctos Dei Angelos. O summè omnes venerandi? omne enim per vos gaudium in ipso consummatum est: Angeli sic gaudio exuberant, sic gaudentes student hominis salutem, ut lætantibus, omne gaudium de Deo, in Deo terminetur.

11. Maximè æstuabat Anima Sancta desiderio suum dilectum videndi, per vicis, & plateas quærens, ait: Invenerunt me vigilantes, qui custodiam circumaiam (quo interrogans ait) Nam quem diligit anima mea, vidistis? Cantic 5. n. 3.

Cantic. 3. quem diligit anima mea, vidistis? Cantic 5. n. 3. per hos excubiores, ac vigilantes, Sanctos Angelos intelligunt communiter Patres. D. Nyssen. hom. 6. D. Ambrosii. lib. de Isaac, c. 5. Tres Patres apud Ammonium, Theodor. ibi. D. Bern. D. P. Scilius, & alii multi, ex quo grave dubium insurgit, quomodo Anima Sancta, maximè instructa in rebus Divinis, doctior, & ambigat, an Angeli Sancti Deum videant, cum fides doceat, Angeli eorum semper vident faciem Patris mei, qui est in caelis. Cur ergo Anima fidelis, tanquam dubitans interrogat: Num quem diligit anima mea vidistis? Num Anima Dei dilectrix de Sanctorum Angelorum visione potest dubitare? Pulchrè respondet Richard. Victorin. in Cant. p. 2. cap. 4. & ait: Certo scit quod Angeli Dei visione fruuntur; sed miratur, & quasi indebitum arbitrat, ut Deum videant, & se experient visionis illius relinquunt. Profundo stylo de Sanctorum Angelorum charitate altam ebibit mentem pia anima, & magnæ rei admiratione rem certissimam tanquam in dubium proponit, quomodo fieri potest, ut ipsi Angeli homines intimè peramantes, Dei visione gaudeant, & fruuntur, & ad similem suos clientes non admittant: & ideo præ rei admiratione dubitanter interrogat: Num quem diligit anima mea vidistis? certo scit; Angelos Deum videre, sed inde maximè admirans dubium est, quod ipsi clara Dei visione potiuntur, cum ipsa ad talem intuitum nondum producta sit. Admiratur, & quasi indebitum arbitrat, ut Deum videant, & se experient visionis illius relinquunt. Magna sanè exaggeratio seduli Angelorum studii erga homines.

Richard. Victorin. in Cant. p. 2. cap. 4. & ait: Certo scit quod Angeli Dei visione fruuntur; sed miratur, & quasi indebitum arbitrat, ut Deum videant, & se experient visionis illius relinquunt. Profundo stylo de Sanctorum Angelorum charitate altam ebibit mentem pia anima, & magnæ rei admiratione rem certissimam tanquam in dubium proponit, quomodo fieri potest, ut ipsi Angeli homines intimè peramantes, Dei visione gaudeant, & fruuntur, & ad similem suos clientes non admittant: & ideo præ rei admiratione dubitanter interrogat: Num quem diligit anima mea vidistis? certo scit; Angelos Deum videre, sed inde maximè admirans dubium est, quod ipsi clara Dei visione potiuntur, cum ipsa ad talem intuitum nondum producta sit. Admiratur, & quasi indebitum arbitrat, ut Deum videant, & se experient visionis illius relinquunt. Magna sanè exaggeratio seduli Angelorum studii erga homines.

De Sanctis Angelis multa dixi in omnibus meis libris, præcipuè tom. 1. & 2. in Apocal. Vide verb. Angelus; De Sancto autem Archangelo Michaële multa tractavi tom. 2. in Apocalypf. cap. 12. q. 5. 56. 57. pro ejus elogiis vide ibi dicta.

Maximè Angeli ex ambigunt homines facere consortes sua beatitudinis. 120

De Sanctis Angelis multa dixi in omnibus meis libris, præcipuè tom. 1. & 2. in Apocal. Vide verb. Angelus; De Sancto autem Archangelo Michaële multa tractavi tom. 2. in Apocalypf. cap. 12. q. 5. 56. 57. pro ejus elogiis vide ibi dicta.

Fraterna correptio.

QUÆSTIO III.

Quare Christus D. monet correptionem fraternam dandam esse cum multa cautela?

13. A It Christus D. hoc cap. 18. 15. Si peccaveris in te frater tuus, vade, & corripere eum inter te, & ipsum solum. Quod Evangelium explicavi tom. 4. cap. 11. per decem quaestiones. Nunc verò adde, ex D. Gregor. Na-

zianzeno Orat. de Modestia in disputationis fervore servanda, qui sic ait: Hanc rationem tene, ut partim illum corrigas, idque leniter, & humani, non ut hostis, nec ut durus, & rigidus medicus, neque ut sectionibus tantum, & cauteriis adversus morbum sciens grassari. Ait Christus D. Corripere eum inter te, & ipsum solum. Correptio ut sit fructuosa, debet fieri charitate, & prudentiâ; charitate, ut is, qui peccat, sentiat correptionem nasci, non ex odio, vel fastu, sed ex amore, ac lucrândi affectu; prudentiâ, ut fiat leniter, & modestè, ac opportuno tempore, loco, ac modo, ut putetur peccans grato animo accepturus emendationem.

Ait Christus D. Cum venerit ille Spiritus (scilicet paracletus) arguet mundum de peccato, & justitia, & iudicio: Joan. 16. n. 8. Cur hoc committitur Spiritui Sancto, & cur Christus D. omnium magister mundum non arguit, & ad hoc arguendū munus non destinat suos Apostolos, quos binos misit in omnem locum, sed hoc reservatur Spiritui Sancto, ut per ipsos Apostolos mundum arguat? Spiritus Sanctus adventurus erat; eos implens omni sapientiâ, prudentiâ, amore, & lenitate; inde ergo objuratio; increpatio perdonec Spiritui Sancto congruit, & his, qui de Spiritu Sancti amore, prudentiâ, ac lenitate uberrimè participant, pro qua re maximè expendendus D. Chrysof. ad illud Apostoli ad Galat. 6. n. 1. Fratres, estis

Galat. 6. n. 1. Fratres, estis preoccupatus fuerit homo in aliquo delicto, vos qui spirituales estis, huiusmodi instruite in spiritu lenitatis. Unde notat Chrysof. maximè additum esse ab Apostolo illud: in spiritu lenitatis, ut denotaret redargutionis lenitatem, ac mansuetudinem Spiritui Sancto maximè congruam esse, maximè illi placere, ac inter ipsius divina charismata annumerari, sic ait citatus Chrysof. Nam qui divino spiritu perfunduntur, acerbos, ac rigidos esse nequaquam deceat: ipse namque spiritus, amor est, & amans animo occupat: quis igitur acerbioris in eo potest esse locus quem tanta vis amoris obsidet? Et ideo ut notat ipse Chrysof. ait Apostolus: Vos qui spirituales estis: nempe, Spiritu Sancto pleni, cuius munus est spirare, dirigere, ac illuminare nostras mentes.

Adhuc ad eadem verba Apostoli sic pergit Chrysof. Vos qui spirituales estis, instaurare talem (Vulgatus legit, instruite, alii vertunt, redintegrate, alii, restituite:) & prosequitur Chrysof. Non dixit, Punite, aut condemnate; sed instaurate: & rectè dum de corruptione est sermo, apponitur verbum, instauratio, restitutio, redintegratio nam qui hominem in spiritu lenitatis corripit, ipsum instaurat, ac renovat ex veteri homine in novum, qui secundum Deum creatus est, ipsumque restituit, tam sibi, quam Deo, illumque redintegrat, utpote ex commisso delicto mutilum, diminutum, ac imperfectum, ad veram sanitatem, ac perfectionem reducit. O vera, & sancta correptio, quæ hominem instaurat, restituit, ac redintegrat.

Et ad prædictum locum Apostoli sapienter notat D. Hier. quod Apostolus ait: si preoccupatus fuerit homo, non dixit, amicus, proximus, sed homo: imbecillitas humana conditionis delictum extenuat, & ad benignitatem correptionis allicit. Sic ait S. Hieron. Ut ex ipso nomine (homo) humana conditionis imbecillitas ostendatur.

15. D. Chryf. Variæ lectiones, quibus thesis probatur.

16. D. Hieron. In correptione imbecillitas humana consideranda.

17. D. August. Et si aliquando aliquod verbum durum in correptione intervenerit, hoc non fiat ex acerbis odio, sed ex ferventi amore: sic ait D. Augustinus ad prædictum locum Apostoli: Dilige & dic, quod voles; nullo modo maledictum erit, quod speciem maledicti sonaverit. Benevolus amor, sic mitigat reprehensionis aculeum, ut quamvis maledicti species sonuerit, nil erit maledictum: Dilige, & dic, quod voles: ex ore amantis nil asperum, ac acerbum prodit. Amor verborum amaritum in mella convertit.

17. D. August. Et si aliquando aliquod verbum durum in correptione intervenerit, hoc non fiat ex acerbis odio, sed ex ferventi amore: sic ait D. Augustinus ad prædictum locum Apostoli: Dilige & dic, quod voles; nullo modo maledictum erit, quod speciem maledicti sonaverit. Benevolus amor, sic mitigat reprehensionis aculeum, ut quamvis maledicti species sonuerit, nil erit maledictum: Dilige, & dic, quod voles: ex ore amantis nil asperum, ac acerbum prodit. Amor verborum amaritum in mella convertit.

18. A It Christus in præsentia, n. 29. Si duo ex vobis consenserint super terram de omni re quamcumque petierint, fiet illis a Patre meo, qui est in caelis. Quæ verba, ut dixi citato cap. 11. q. 5. & 6. D. Hilari. D. Hieronymi. D. Chrysof. Theophylacti Euthymii, ad summam concordiam, ac unitatem referunt, & maximè norandum, quod ait Christus: De omni re quamcumque petierint, fiet illis a Patre meo: Perbelle D. Hieronymus ait: Omnis superior sermo ad concordiam nos provocat: gaur & primum pollicetur, ut sollicitius festinemus ad pacem: præmio nos allicit ad concordiam; & ait: a Patre meo, qui est in caelis: solum ille, qui est in caelis, remunerat merita, & bona opera nostra.

19. D. Chryf. Euthym. Et ait Christus: si duo ex vobis consenserint: quinam sunt hi duo? D. Chrysof. & Euthymius existimant, quod sunt Apostoli; nam ut ait Euthym. non dixit Christus: si duo consenserint; sed si duo ex vobis: nempe Apostolis, cum quibus loquebatur, vel etiam cum his, qui similes virtute inveniuntur Apostolis. Origenes hos duos interpretatur virum, & uxorem, inter quos perarduum, & difficile est concordiam dari. Anastasius Nyssenus q. 74. refert hanc concordiam inter corripientem, & correptum, & ait: Quomodo est intelligendum istud: Si duo consenserint super terram? & responderet: Ipse locus hoc indicat: nam verba facit de eo, qui arguit, & arguitur, (id est, corripit, & corripitur); nam si is, qui arguitur, convenerit cum instituente arguentis, de omni peccato, cuius petierint remissionem, dabitur eis a Deo; sed si non convenerit, qui arguitur, cum eo qui arguit, non datur eis. Sic frequenter, qui de reatu arguitur, seu corripitur, valde gravare solet ferre correptionem, sique correptione se ferri putat, sique tam difficilis est consensus & pax inter correptum, & correptorem, ut talis concordia magno præmio sit remuneranda, ut eorum voluntas quandam vicem Omnipotentis videatur æmulari, dum quidquid petierint, fiet illis a Patre meo, qui est in caelis.

20. Compone modò duos Reges Judæ, Davidem scilicet & Asam: uterque peccavit, David adulterio Bethsabeth; Asa verò dum in bello ponit speciem auxilio Regis Syriæ: uterque arguitur à Propheta; David à Nathan, Asa verò à Propheta Hanani. David impetrat torum, quod copriaverat; suorum nempe peccatorum veniam: Dominus quoque transiit peccatum tuum: non morieris, 2. Reg. 12. n. 13. At Asa graviter punitor tam morte sua, quam multorum de populo; quænam huius rei causa? David dum arguitur à Nathan, benignè excipit correptionem, & prophetam, eumque in multam venerationem, ac amicitiam cum magna unione habet, ut patet ex 3. Reg. 1. n. 22. at Asa reprehensione audita, furore infremuit in prophetam: Iratusque Asa adversus eum, iussit eum mitti in verum (id est, carcerem.) Valde quippe super hoc fuerat indignatus, & interfecit (scilicet Dominus) tempore illo plurimos. 2. Paralip. 16. nu. 10. Qui amicitiam, & benevolentiam retinet cum suo admonitore, pro sua voluntate optatam impetrat remissionem; qui verò in ipsum insurgit, & irascitur, divina iustitia permittente, in majora crimina ruit, ut gravior, & acerbior puniatur. Ita sapienter notat Caietan. & ait: Ratio si quidem quare afflixerit Prophetam, reddatur ex parte divina iustitia deserentis Asam. Magna, ac pessima species ira Dei est, quæ deserit hominem, qui peccaverit, ut peccata peccatis accumularet. Ut misericordè peccat, ut dicitur de Asa ibidem, n. 14.

21. Ait Deus per Salomonem Prov. 1. n. 23. Convertimini ad correptionem meam, & proferam vobis spiritum meum Theodoretus legit: Effundam in vos spiritum meum. Tigurina: Effundam vobis spiritum meum: Ac si dicat Deus, si patienter tuleritis correptionem meam per meos ministros datam, ac si acerbè vos pungant, in vos effundam spiritum meum, ut illius donis impleamini: ita præfata Salomonis verba interpretatur Petrus Damianus, adhortans Ariprandum monachum, ne correptiones graviter ferat, lib. 6. epist. 18. ubi sic ait: Quod videlicet huius loci (scilicet monasterii) tam familiare est, ut si qui corripitur, fugit, nobiscum habitare non possit. Ad hoc enim homo de saeculo, magisterio regularis disciplina submittitur, ut rubiginem, quam de mundo lenocinante contraxerat aspera correptionis lima detergat; unde est, quod sapientia loquitur in Proverbiis: Convertimini ad correptionem meam. Non dixit, ad blanditias meas: unde quibusdam corripit denegantibus ait: Mane consurgent, & non invenient me. Qui correptionem detestatur, vitæ spirituali idoneus non est: nam qui saeculo renuntiavit, necesse est, ut rubiginem, quam de mundo lenocinante contraxerat, aspera correptionis lima detergat.

22. A It Text. n. 23. Assimilatum est regnum caelorum homini regi, qui voluit rationem ponere cum servis suis.

22. Assimilatum est regnum caelorum homini regi, qui voluit rationem ponere cum servis suis.

22. Assimilatum est regnum caelorum homini regi, qui voluit rationem ponere cum servis suis.

terio Bethsabeth; Asa verò dum in bello ponit speciem auxilio Regis Syriæ: uterque arguitur à Propheta; David à Nathan, Asa verò à Propheta Hanani. David impetrat torum, quod copriaverat; suorum nempe peccatorum veniam: Dominus quoque transiit peccatum tuum: non morieris, 2. Reg. 12. n. 13. At Asa graviter punitor tam morte sua, quam multorum de populo; quænam huius rei causa? David dum arguitur à Nathan, benignè excipit correptionem, & prophetam, eumque in multam venerationem, ac amicitiam cum magna unione habet, ut patet ex 3. Reg. 1. n. 22. at Asa reprehensione audita, furore infremuit in prophetam: Iratusque Asa adversus eum, iussit eum mitti in verum (id est, carcerem.) Valde quippe super hoc fuerat indignatus, & interfecit (scilicet Dominus) tempore illo plurimos. 2. Paralip. 16. nu. 10. Qui amicitiam, & benevolentiam retinet cum suo admonitore, pro sua voluntate optatam impetrat remissionem; qui verò in ipsum insurgit, & irascitur, divina iustitia permittente, in majora crimina ruit, ut gravior, & acerbior puniatur. Ita sapienter notat Caietan. & ait: Ratio si quidem quare afflixerit Prophetam, reddatur ex parte divina iustitia deserentis Asam. Magna, ac pessima species ira Dei est, quæ deserit hominem, qui peccaverit, ut peccata peccatis accumularet. Ut misericordè peccat, ut dicitur de Asa ibidem, n. 14.

21. Ait Deus per Salomonem Prov. 1. n. 23. Convertimini ad correptionem meam, & proferam vobis spiritum meum Theodoretus legit: Effundam in vos spiritum meum. Tigurina: Effundam vobis spiritum meum: Ac si dicat Deus, si patienter tuleritis correptionem meam per meos ministros datam, ac si acerbè vos pungant, in vos effundam spiritum meum, ut illius donis impleamini: ita præfata Salomonis verba interpretatur Petrus Damianus, adhortans Ariprandum monachum, ne correptiones graviter ferat, lib. 6. epist. 18. ubi sic ait: Quod videlicet huius loci (scilicet monasterii) tam familiare est, ut si qui corripitur, fugit, nobiscum habitare non possit. Ad hoc enim homo de saeculo, magisterio regularis disciplina submittitur, ut rubiginem, quam de mundo lenocinante contraxerat aspera correptionis lima detergat; unde est, quod sapientia loquitur in Proverbiis: Convertimini ad correptionem meam. Non dixit, ad blanditias meas: unde quibusdam corripit denegantibus ait: Mane consurgent, & non invenient me. Qui correptionem detestatur, vitæ spirituali idoneus non est: nam qui saeculo renuntiavit, necesse est, ut rubiginem, quam de mundo lenocinante contraxerat, aspera correptionis lima detergat.

22. Assimilatum est regnum caelorum homini regi, qui voluit rationem ponere cum servis suis.

22. Assimilatum est regnum caelorum homini regi, qui voluit rationem ponere cum servis suis.

22. Assimilatum est regnum caelorum homini regi, qui voluit rationem ponere cum servis suis.

22. Assimilatum est regnum caelorum homini regi, qui voluit rationem ponere cum servis suis.

22. Assimilatum est regnum caelorum homini regi, qui voluit rationem ponere cum servis suis.

22. Assimilatum est regnum caelorum homini regi, qui voluit rationem ponere cum servis suis.

22. Assimilatum est regnum caelorum homini regi, qui voluit rationem ponere cum servis suis.

QUÆSTIO IV.

Quare duobus consentientibus, fiet illis quidquid petierint; & quinam sint hi duo?

18. A It Christus in præsentia, n. 29. Si duo ex vobis consenserint super terram de omni re quamcumque petierint, fiet illis a Patre meo, qui est in caelis. Quæ verba, ut dixi citato cap. 11. q. 5. & 6. D. Hilari. D. Hieronymi. D. Chrysof. Theophylacti Euthymii, ad summam concordiam, ac unitatem referunt, & maximè norandum, quod ait Christus: De omni re quamcumque petierint, fiet illis a Patre meo: Perbelle D. Hieronymus ait: Omnis superior sermo ad concordiam nos provocat: gaur & primum pollicetur, ut sollicitius festinemus ad pacem: præmio nos allicit ad concordiam; & ait: a Patre meo, qui est in caelis: solum ille, qui est in caelis, remunerat merita, & bona opera nostra.

19. D. Chryf. Euthym. Et ait Christus: si duo ex vobis consenserint: quinam sunt hi duo? D. Chrysof. & Euthymius existimant, quod sunt Apostoli; nam ut ait Euthym. non dixit Christus: si duo consenserint; sed si duo ex vobis: nempe Apostolis, cum quibus loquebatur, vel etiam cum his, qui similes virtute inveniuntur Apostolis. Origenes hos duos interpretatur virum, & uxorem, inter quos perarduum, & difficile est concordiam dari. Anastasius Nyssenus q. 74. refert hanc concordiam inter corripientem, & correptum, & ait: Quomodo est intelligendum istud: Si duo consenserint super terram? & responderet: Ipse locus hoc indicat: nam verba facit de eo, qui arguit, & arguitur, (id est, corripit, & corripitur); nam si is, qui arguitur, convenerit cum instituente arguentis, de omni peccato, cuius petierint remissionem, dabitur eis a Deo; sed si non convenerit, qui arguitur, cum eo qui arguit, non datur eis. Sic frequenter, qui de reatu arguitur, seu corripitur, valde gravare solet ferre correptionem, sique correptione se ferri putat, sique tam difficilis est consensus & pax inter correptum, & correptorem, ut talis concordia magno præmio sit remuneranda, ut eorum voluntas quandam vicem Omnipotentis videatur æmulari, dum quidquid petierint, fiet illis a Patre meo, qui est in caelis.

20. Compone modò duos Reges Judæ, Davidem scilicet & Asam: uterque peccavit, David adulterio Bethsabeth; Asa verò dum in bello ponit speciem auxilio Regis Syriæ: uterque arguitur à Propheta; David à Nathan, Asa verò à Propheta Hanani. David impetrat torum, quod copriaverat; suorum nempe peccatorum veniam: Dominus quoque transiit peccatum tuum: non morieris, 2. Reg. 12. n. 13. At Asa graviter punitor tam morte sua, quam multorum de populo; quænam huius rei causa? David dum arguitur à Nathan, benignè excipit correptionem, & prophetam, eumque in multam venerationem, ac amicitiam cum magna unione habet, ut patet ex 3. Reg. 1. n. 22. at Asa reprehensione audita, furore infremuit in prophetam: Iratusque Asa adversus eum, iussit eum mitti in verum (id est, carcerem.) Valde quippe super hoc fuerat indignatus, & interfecit (scilicet Dominus) tempore illo plurimos. 2. Paralip. 16. nu. 10. Qui amicitiam, & benevolentiam retinet cum suo admonitore, pro sua voluntate optatam impetrat remissionem; qui verò in ipsum insurgit, & irascitur, divina iustitia permittente, in majora crimina ruit, ut gravior, & acerbior puniatur. Ita sapienter notat Caietan. & ait: Ratio si quidem quare afflixerit Prophetam, reddatur ex parte divina iustitia deserentis Asam. Magna, ac pessima species ira Dei est, quæ deserit hominem, qui peccaverit, ut peccata peccatis accumularet. Ut misericordè peccat, ut dicitur de Asa ibidem, n. 14.

21. Ait Deus per Salomonem Prov. 1. n. 23. Convertimini ad correptionem meam, & proferam vobis spiritum meum Theodoretus legit: Effundam in vos spiritum meum. Tigurina: Effundam vobis spiritum meum: Ac si dicat Deus, si patienter tuleritis correptionem meam per meos ministros datam, ac si acerbè vos pungant, in vos effundam spiritum meum, ut illius donis impleamini: ita præfata Salomonis verba interpretatur Petrus Damianus, adhortans Ariprandum monachum, ne correptiones graviter ferat, lib. 6. epist. 18. ubi sic ait: Quod videlicet huius loci (scilicet monasterii) tam familiare est, ut si qui corripitur, fugit, nobiscum habitare non possit. Ad hoc enim homo de saeculo, magisterio regularis disciplina submittitur, ut rubiginem, quam de mundo lenocinante contraxerat aspera correptionis lima detergat; unde est, quod sapientia loquitur in Proverbiis: Convertimini ad correptionem meam. Non dixit, ad blanditias meas: unde quibusdam corripit denegantibus ait: Mane consurgent, & non invenient me. Qui correptionem detestatur, vitæ spirituali idoneus non est: nam qui saeculo renuntiavit, necesse est, ut rubiginem, quam de mundo lenocinante contraxerat, aspera correptionis lima detergat.

22. Assimilatum est regnum caelorum homini regi, qui voluit rationem ponere cum servis suis.

22. Assimilatum est regnum caelorum homini regi, qui voluit rationem ponere cum servis suis.

Servus nequam.

QUÆSTIO V.

Quare homo vilis, ac servus potuit tantam aureorum summam sibi congregare?

A It Text. n. 23. Assimilatum est regnum caelorum homini regi, qui voluit rationem ponere cum servis suis.